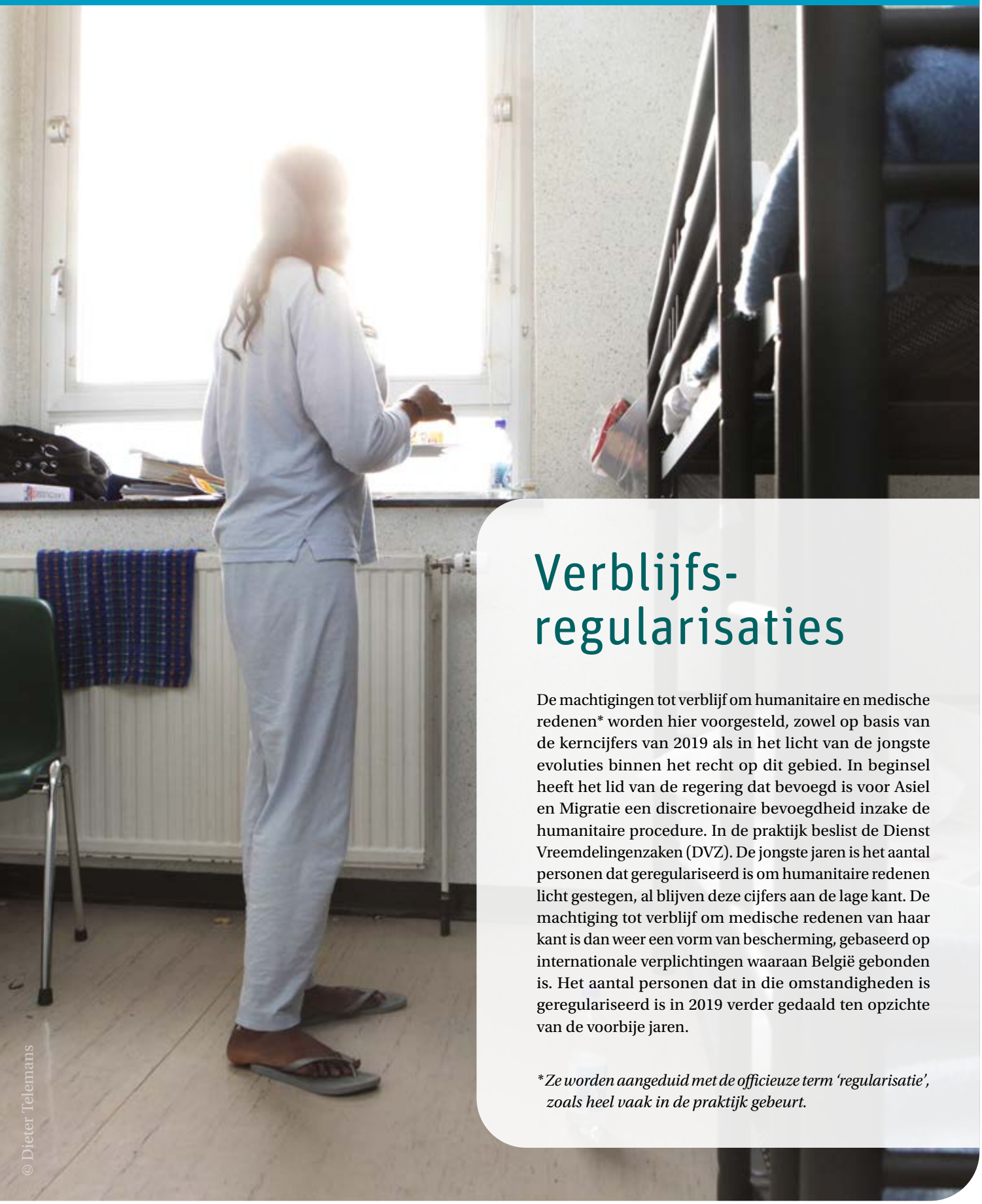
MYRIA
Federaal Migratiecentrum

© Dieter Telemans

Verblijfs-regularisaties

De machtigingen tot verblijf om humanitaire en medische redenen* worden hier voorgesteld, zowel op basis van de kerncijfers van 2019 als in het licht van de jongste evoluties binnen het recht op dit gebied. In beginsel heeft het lid van de regering dat bevoegd is voor Asiel en Migratie een discretionaire bevoegdheid inzake de humanitaire procedure. In de praktijk beslist de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). De jongste jaren is het aantal personen dat geregulariseerd is om humanitaire redenen licht gestegen, al blijven deze cijfers aan de lage kant. De machtiging tot verblijf om medische redenen van haar kant is dan weer een vorm van bescherming, gebaseerd op internationale verplichtingen waaraan België gebonden is. Het aantal personen dat in die omstandigheden is geregulariseerd is in 2019 verder gedaald ten opzichte van de voorbije jaren.

** Ze worden aangeduid met de officieuze term 'regularisatie', zoals heel vaak in de praktijk gebeurt.*

1. Cijfers

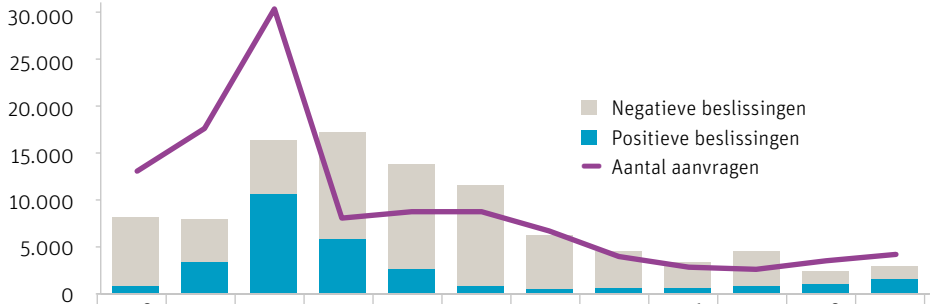
Humanitaire regularisaties (art. 9*bis*)

Evolutie van de aanvragen en de beslissingen (dossiers)

De regularisatie van verblijf om **humanitaire redenen** (art. 9*bis* van de vreemdelingenwet) valt in beginsel onder de discretionaire bevoegdheid van de minister of zijn gemachtigde. Zij kunnen een vreemdeling al dan niet machtigen hier te verblijven, mits aan een aantal ontvankelijkheidsvoorwaarden is voldaan.

In 2019:

- **4.141 aanvragen** om humanitaire regularisatie ingediend, **21% meer** dan in 2018.
- De Dienst Vreemdelingenzaken heeft een **beslissing genomen over 2.989 aanvragen**:
  - 1.613 waren positief (54%)
  - 1.376 waren negatief (46%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Negatieve beslissingen*	7.437	4.551	5.680	11.349	11.015	10.534	5.828	3.819	2.733	3.538	1.299	1.376
Positieve beslissingen	916	3.521	10.727	6.058	2.937	1.131	680	721	703	1.005	1.230	1.613
Totaal aantal beslissingen	8.353	8.072	16.407	17.407	13.952	11.665	6.508	4.540	3.436	4.543	2.529	2.989
Aantal aanvragen	12.959	17.657	30.289	8.096	8.745	8.706	6.789	4.023	2.867	2.549	3.434	4.141

De beslissingen die gedurende een bepaald jaar werden genomen kunnen betrekking hebben op aanvragen die tijdens een vorig jaar zijn ingediend. Onder de negatieve beslissingen vallen de onontvankelijk en niet-gegrond verklaarde beslissingen, de technische weigeringen en uitsluitingen. Wat de twee laatste categorieën betreft, waren er geen aanvragen in het kader van 9bis tijdens de periode waarover het hier gaat. De aanvragen zonder voorwerp en gevallen waarin afstand wordt gedaan van de aanvraag zijn hier niet opgenomen.

bron: DVZ

Een aanvraag kan betrekking hebben op verschillende personen

1.970 personen voor wie het verblijf niet is toegestaan

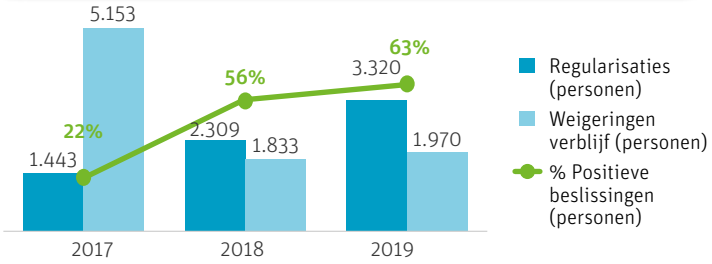
3.320 geregulariseerde personen

Eenzelfde regularisatieaanvraag kan voor verschillende personen van eenzelfde gezinscel worden gedaan. In 2019 waren 1.613 positieve beslissingen goed voor de regularisatie van 3.320 personen om humanitaire redenen. **Gemiddeld** zijn er dus **2,1 personen per positieve beslissing**.

- Dit cijfer ligt veel hoger dan voor de negatieve beslissingen (1,4 personen per aanvraag).
- Dit cijfer is de laatste jaren gestegen van 1,4 in 2017 naar 2,1 in 2019. Het profiel van de geregulariseerde personen is de afgelopen drie jaar dus gewijzigd. Gemiddeld tellen we meer gezinnen dan vroeger.

bron: DVZ

Evolutie van het aantal geregulariseerde personen

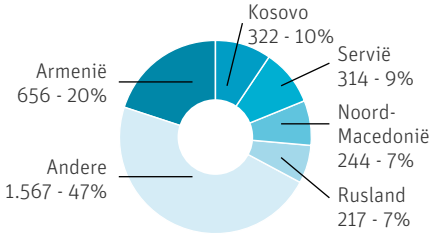
In 2019:

- Het **absolute aantal** geregulariseerde personen om humanitaire redenen is ten opzichte van de afgelopen twee jaar nog sterk toegenomen, van 1.443 in 2017 naar **3.320 in 2019**.
- Ook het aandeel **geregulariseerde personen** is sterk gestegen: **63% positieve beslissingen in 2019** (tegenover 22% in 2017 en 56% in 2018).

bron: DVZ

Belangrijkste nationaliteiten

De in 2018 vastgestelde trend heeft zich in 2019 doorgezet, met een aanzienlijke toename van het aantal geregulariseerde **Armeniërs**, **Kosovaren**, **Serviërs** en **Russen**. In 2019 waren personen afkomstig uit **Noord-Macedonië** sterk vertegenwoordigd onder de geregulariseerde personen, in tegenstelling tot 2017 en 2018.

bron: DVZ

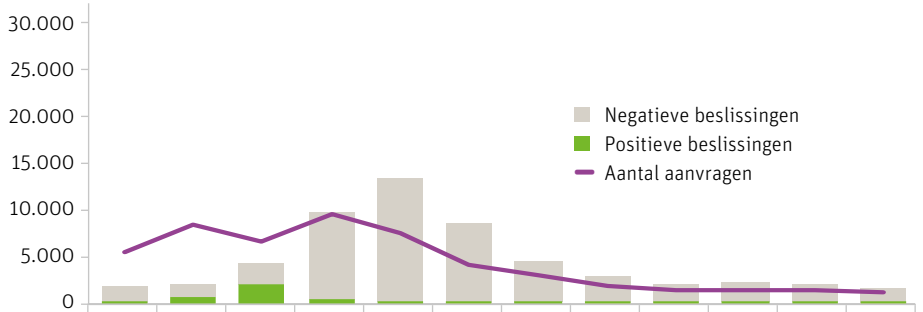
Medische regularisaties (art. 9*ter*)

Evolutie van de aanvragen en de beslissingen (dossiers)

De regularisatie van verblijf om **medische redenen** (art. 9*ter*) is een vorm van bescherming, gebaseerd op internationale verplichtingen waaraan België gebonden is.

In 2019:

- **1.237 aanvragen** om medische regularisatie ingediend, **15% minder** dan in 2018.
- De Dienst Vreemdelingenzaken heeft een **beslissing genomen over 1.818 aanvragen:**
  - 192 waren positief (11%)
  - 1.626 waren negatief (89%)

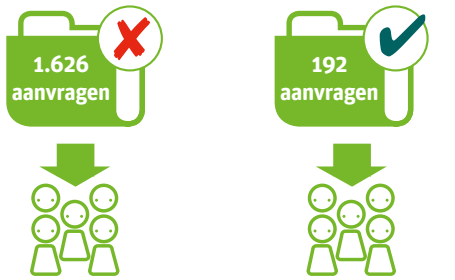

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Negatieve beslissingen*	1.826	1.330	2.171	9.350	13.077	8.471	4.434	2.977	1.962	2.132	1.795	1.626
Positieve beslissingen	123	754	2.227	510	319	148	295	162	155	251	259	192
Totaal aantal beslissingen	1.949	2.084	4.398	9.860	13.396	8.619	4.729	3.139	2.117	2.383	2.054	1.818
Aantal aanvragen	5.426	8.575	6.559	9.675	7.667	4.290	3.078	1.975	1.487	1.431	1.450	1.237

De beslissingen die gedurende een bepaald jaar werden genomen kunnen betrekking hebben op aanvragen die tijdens een vorig jaar zijn ingediend. Onder de negatieve beslissingen vallen de onontvankelijk en niet-gegrond verklaarde beslissingen, de technische weigeringen en uitsluitingen. De aanvragen zonder voorwerp en gevallen waarin afstand wordt gedaan van de aanvraag zijn hier niet opgenomen.

bron: DVZ

Een aanvraag kan betrekking hebben op verschillende personen

2.627 personen voor wie het verblijf niet is toegestaan

289 geregulariseerde personen

Eenzelfde regularisatieaanvraag kan voor verschillende personen van eenzelfde gezinscel worden gedaan. In 2019 waren 192 positieve beslissingen goed voor de **regularisatie van 289 personen om medische redenen**. Het gemiddelde aantal personen per positieve beslissing bedraagt 1,5, veel lager dus dan voor de humanitaire regularisaties.

bron: DVZ

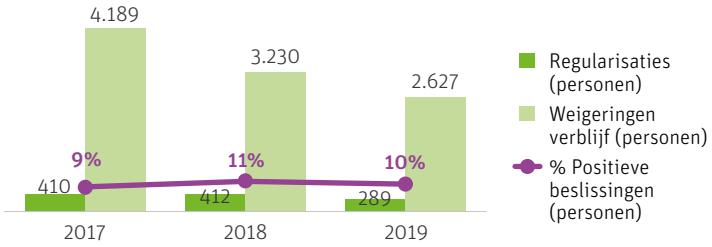
Belangrijkste nationaliteiten

Tot de belangrijkste nationaliteiten die in 2019 om medische redenen werden geregulariseerd, behoren:

- Marokkanen (36 personen),
- Armeniërs (31),
- Congolezen (23),
- Brazilianen (20),
- Algerijnen (20).

bron: DVZ

Evolutie van de positieve beslissingen

In 2019:

- Het **absolute aantal** geregulariseerde personen om medische redenen is **gedaald** (**289 personen**) ten opzichte van 2017 en 2018, twee jaren waarin de cijfers al zeer laag waren (respectievelijk 410 en 412 personen).
- Het **aandeel geregulariseerde personen** blijft stabiel rond de **10%**.

bron: DVZ

Andere beslissingen

In 2019:

- **177** toekenningen van verlenging van tijdelijk verblijf voor **73** weigeringen (zijnde 71% toekenningen).
- **54** omzettingen van een tijdelijk naar een definitief verblijf. In 2018 waren dat er 31.
- **122** attesten van immatriculatie werden uitgereikt in 2018, in afwachting van een onderzoek ten gronde van ontvankelijk verklaarde aanvragen. Dit cijfer is de afgelopen jaren in vrije val (693 in 2017 en 188 in 2018).

Zie: Myria, Jaarverslag, *Migratie in cijfers en in rechten 2019*, pagina 110.

bron: DVZ

2. Recente ontwikkelingen

1. Humanitaire regularisatie (art. 9*bis*)

Retroactief wettelijk verblijf na annulatie van een weigering ten gronde van een medische regularisatie (9*ter*) – Uitzonderlijke omstandigheden bij humanitaire regularisatie (9*bis*) in geval van retroactief wettelijk verblijf

De Raad van State bevestigt dat wanneer de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) een weigering van medische regularisatie (art. 9*ter*) ten gronde (uit 2011) annuleert (in dat geval in 2017), er wordt vanuit gegaan dat de betrokken vreemdeling **retroactief een wettelijk verblijf heeft gekregen sinds de ontvankelijkheidsbeslissing** van deze aanvraag tot medische regularisatie (in dat geval sinds april 2011).[1] In 2013 heeft DVZ een aanvraag tot humanitaire regularisatie (art. 9*bis*) onontvankelijk verklaard bij gebrek aan uitzonderlijke omstandigheden met een BGV en een inreisverbod. In beroep tegen deze drie beslissingen, moet de RvV in 2018 **alle lessen trekken uit de annulatie van de weigering tot medische regularisatie**. De annulatie door de RvV is retroactief: de geannuleerde beslissing wordt geacht nooit te hebben bestaan. Deze annulatie heeft ook gezag van gewijsde en geldt dus voor alle autoriteiten en rechterlijke instanties. **De RvV moet** dus **van ambtswege** (ook al vraagt de verzoeker het niet) **nagaan of de annulatie van een vorige beslissing niet moet worden uitgebreid tot de beslissing die voor hem is betwist, zelfs al gaat het om een verschillende procedure**. In dit geval zou de onontvankelijkheid van de humanitaire regularisatie (net als het BGV en het inreisverbod) gebaseerd zijn op de beslissing tot weigering van de medische regularisatie, die intussen is geannuleerd. De RvV moest deze beslissingen dus wel als onwettig beschouwen aangezien de vreemdeling op het ogenblik van deze beslissingen hier — retroactief — legaal verbleef (ook al kon DVZ dit in 2013 niet weten).

DVZ kan een aanvraag tot humanitaire regularisatie niet zonder voorwerp verklaren vanwege een reeds toegekend verblijf om medische redenen

Een om medische redenen geregulariseerde vreemdeling krijgt door zijn gezondheidstoestand een tijdelijk verblijf. Dat laatste wordt niet automatisch verlengd. Volgens de RvV heeft deze vreemdeling er alle belang bij zijn procedure voor humanitaire regularisatie voort te zetten, die niet aan dezelfde voorwaarden voldoet als de medische regularisatie. **DVZ kan een aanvraag tot humanitaire regularisatie niet wettig zonder voorwerp verklaren, als een vreemdeling een tijdelijk verblijf (van een jaar) om medische redenen heeft ontvangen.**[2]

De uitzonderlijke omstandigheden zijn ruimer dan een risico op onmenselijke of vernederende behandelingen

Om een aanvraag tot humanitaire regularisatie vanuit België in te kunnen dienen, moet de vreemdeling aantonen dat er uitzonderlijke omstandigheden waren die een visumaanvraag vanuit het land van herkomst onmogelijk of zeer moeilijk maakten. Volgens de RvV hebben **deze uitzonderlijke omstandigheden betrekking op tal van andere mogelijke situaties dan een gevaar voor het leven of een risico op onmenselijke of vernederende behandeling** in geval van terugkeer.[3] DVZ mag een aanvraag dus niet onontvankelijk verklaren met als enige reden dat er geen enkel soortgelijk risico bestaat in geval van terugkeer naar Venezuela.

In een andere zaak heeft de RvV dan weer geoordeeld dat, bij gebrek aan het aantonen van dergelijke risico's in geval van een terugkeer naar Bulgarije, een 52-jarige Syrische die in Bulgarije als vluchteling was erkend, die uitzonderlijke omstandigheden niet geldig had aangetoond.[4] Volgens de RvV **volstaat het niet te verwijzen naar verslagen van internationale organisaties of NGO's over de situatie in het algemeen**, ook een persoonlijk risico moet worden aangetoond.

Noodzaak om rekening te houden met het hoger belang van het kind bij een verblijfsaanvraag van een vreemdeling die was uitgesloten van internationale bescherming om redenen van openbare orde

Volgens de RvV moet DVZ het hoger belang van de kinderen onderzoeken en het recht op een gezinsleven analyseren van een vreemdeling die is uitgesloten van internationale bescherming wegens oorlogsmisdaden en die een humanitaire regularisatie aanvraagt.[5] DVZ moet een effectieve afweging maken tussen het belang van de staat en het belang van de vreemdeling, die gehuwd is en vader

1 RvS, nr. 244 688, 4 juni 2019. Dit arrest bevestigt het arrest RvS, nr. 229 610, 18 december 2014.

2 RvV, nr. 219 890, 16 april 2019, punten 3.2. en 3.3.
3 RvV, nr. 226 086, 13 september 2019.
4 RvV, nr. 215 675, 25 januari 2019, punt 3.11 en volgende.
5 RvV, nr. 212 384, 19 november 2018, pp. 19-21.

is van vijf als vluchtelingen erkende kinderen in België, die dus geen gezinsleven in hun land van herkomst kunnen leiden. **Het hoger belang van de kinderen vormt de eerste overweging** in deze belangenafweging, ook al is de beslissing in dat geval niet rechtstreeks aan hen maar aan de vader gericht.

Meer dan drie jaar en negen maanden is een onredelijke termijn voor de behandeling van een beroep bij de RvV tegen een weigering van humanitaire regularisatie

Volgens de rechtbank van eerste aanleg van Brussel[6] begaat de Belgische staat een fout als de RvV zich na meer dan drie jaar en negen maanden nog steeds niet heeft uitgesproken over een beroep tegen een weigering van humanitaire regularisatie. Zelfs bij gebrek aan een maximale wettelijke termijn heeft eenieder het recht om binnen een redelijke termijn een rechterlijke beslissing te ontvangen. De rechter heeft geoordeeld dat de Belgische staat in dat geval een schadeloosstelling van 2.000 euro moest betalen, wegens de onzekerheid en stress veroorzaakt door deze onredelijk lange termijn bij de RvV.

2. Medische regularisatie (art. 9*ter*)

Gewaarborgde voortzetting van de behandeling vóór uitwijzing in het geval van een ernstige psychische aandoening met risico op herval

Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens **zou de uitwijzing van een vreemdeling met ernstige schizofrenie een schending betekenen van het verbod op mishandeling** (art. 3 van het EVRM) **bij gebrek aan enige waarborg dat zijn behandeling kan worden voortgezet** in Turkije.[7] In het geval van de heer Savran meent zijn psychiater dat hij een referentiepersoon nodig heeft om er zeker van te zijn dat hij dagelijks zijn medicatie inneemt en zijn verslaving laat behandelen, om te vermijden dat hij hervalt en zich agressief gaat gedragen. Bij gebrek aan stevige waarborgen dat hij zo'n behandeling kan krijgen in zijn dorp op 100 km van een ziekenhuis, is zijn uitwijzing een schending van artikel 3 van het EVRM, te meer omdat hij ter plaatse op geen enkel sociaal, noch familiaal netwerk kan terugvallen.

Volgens de RvV **moet DVZ in geval van ernstige schizofrenie nagaan of er toegang is tot lokale zorgverlening wanneer de behandelende geneesheer van de patiënt die als noodzakelijk beschouwt**.[8] De geneesheer-ambtenaar van DVZ kan zonder controle niet inschatten of familieleden ter plaatse beschikbaar zullen zijn om zorg te verlenen, terwijl de patiënt al sinds 2005 in België leeft, waar hij verschillende keren is gecolloqueerd.

Niet-daadwerkelijk rechtsmiddel tegen een weigering van medische regularisatie – Daadwerkelijk rechtsmiddel tegen een bevel om het grondgebied te verlaten

Volgens het Grondwettelijk Hof is **het beroep tegen een medische regularisatie niet daadwerkelijk** zoals dat wordt vereist door artikel 13 van het EVRM. De RvV mag de huidige situatie van de zieke vreemdeling niet in aanmerking nemen op het ogenblik waarop hij een uitspraak doet, en evenmin de nieuwe documenten die zijn voorgelegd: hij mag enkel oordelen over de legaliteit van de weigering van DVZ wanneer die weigeringsbeslissing is genomen op basis van documenten die reeds in het bezit waren van de administratie.[9] Rekening houdend met alle wettelijke procedures (nieuwe aanvraag tot humanitaire regularisatie, opschortend beroep bij hoogdringendheid bij de RvV tegen een terugkeer- of verwijderingsbeslissing) oordeelt het Hof nochtans dat de ernstig zieke vreemdeling globaal genomen over een daadwerkelijk rechtsmiddel beschikt. Na een beroep bij uiterst dringende noodzakelijkheid tegen een bevel om het grondgebied te verlaten is de RvV wel degelijk verplicht rekening te houden met de huidige gezondheidssituatie van de vreemdeling en met de nieuwe documenten die zijn voorgelegd. Het Hof wijst erop dat deze verplichting ook geldt wanneer het beroep van de vreemdeling niet is gericht tegen het BGV maar wel tegen de effectieve verwijderingsbeslissing, die ook moet zijn gemotiveerd. In een arrest van juli 2019[10] heeft het Hof beslist dat een vreemdeling altijd een beroep bij de RvV kon indienen tegen deze effectieve verwijderingsbeslissing. De ernstig zieke vreemdeling kan dus voor de RvV zijn verslechterde gezondheidstoestand inroepen, die is opgetreden tussen het BGV en deze effectieve verwijderingsbeslissing.[11] Volgens het Hof **is de wetgeving, globaal genomen, geen schending van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel**.

6 Rechtbank van eerste aanleg Brussel, 28 maart 2019, rol nr. 18/3437/A, Tijdschrift voor vreemdelingenrecht, 2019, p. 353 (dat verkeerdelijk de rechtbank van Antwerpen vermeldt).

7 EHRM, *Savran t. Denemarken*, 1 oktober 2019, nr. 57467/15. Dit arrest is goedgekeurd door een krappe meerderheid van vier op de zeven rechters. Volgens rechters Kjølbro, Motoc en Mourou-Vikström past het Hof de criteria van het principieel arrest-Paposhvili al te ruim toe (zie hun afwijkende mening als bijlage bij dit arrest).

8 RvV, nr. 220 440, 29 april 2019, p. 16.

9 GwH, nr. 186/2019, 20 november 2019, B.5; GwH, nr. 206/2019, 19 december 2019, B.4 en B.5.

10 GwH, nr. 112/2019, 18 juli 2019, B.7.7.

11 GwH, nr. 186/2019, 20 november 2019, B.9 tot B.11; GwH, nr. 206/2019, 19 december 2019, B.8 tot B.10.

Rekening houden met het statuut van staatloze bij het onderzoek van de toegang tot medische behandeling in het land van herkomst

Wanneer een persoon die een medische regularisatie aanvraagt als staatloze is erkend in België, moet DVZ er rekening mee houden bij het onderzoek van de toegang tot medische behandeling in zijn land van herkomst. Volgens de RvV[12] heeft een erkende staatloze geen "land van herkomst" meer waar hij een reis- of verblijfsdocument kan aanvragen. Hoewel de persoon in casu 40 jaar in Macedonië heeft gewoond, kon DVZ niet gewoon eisen dat hij de onmogelijkheid aantoonde om een behandeling te volgen in dat land, dat niet meer echt zijn "land van herkomst" is.

12 RvV, nr. 220 266, 25 april 2019, punt 3.1.

Nota's

© Dieter Telemans

Myria
Koningsstraat 138 • 1000 Brussel
T +32 (0)2 212 30 00
myria@myria.be

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijke openbare instelling. Het analyseert migratie, verdedigt de rechten van vreemdelingen en strijdt tegen mensenhandel en mensensmokkel. Myria komt op voor een overheidsbeleid dat steunt op feitenkennis en respect voor de mensenrechten.

Het verslag *Migratie in cijfers en in rechten* informeert elk jaar over de actualiteit van de migratiestromen en het eerbiedigen van de grondrechten van vreemdelingen.

www.myria.be
@MyriaBe
www.facebook.com/MyriaBe
www.linkedin.com/company/myria-federal-migration-centre

MYRIA
Federaal Migratiecentrum

V.U.: Koen Dewulf, Directeur van Myria - Koningsstraat 138 - B-1000 Brussel - www.myria.be - myria@myria.be - Mei 2020